

Департамент з питань банкрутства

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Директор Департаменту

ДОНКОВ
Сергій Вікторович

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Відповідальність арбітражних керуючих

Межі судового та адміністративного
контролю

Відповідно до статті 21 Кодексу України з процедур банкрутства (далі – КУПБ), арбітражні керуючі несуть за виконання своєї діяльності наступні види відповідальності:

- цивільно-правову
- адміністративну
- дисциплінарну
- кримінальну

Виникає низка питань:

- Хто наймає арбітражного керуючого на роботу, замовляє його послуги?
- Чи є арбітражний керуючий суб'єктом трудових відносин?
- Хто уповноважений контролювати діяльність арбітражного керуючого?

***дисциплінарний проступок* — винне, протиправне невиконання або неналежне виконання працівником покладених на нього посадових обов'язків (порушення трудової дисципліни), за яке передбачається дисциплінарна відповідальність.**

Перелік дисциплінарних проступків як підстав для притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності визначений статтею 19 КУзПБ :

- факт зайняття діяльністю, несумісною з діяльністю арбітражного керуючого
- невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків
- порушення правил професійної етики арбітражного керуючого
- невиконання статуту та рішень саморегулювної організації арбітражних керуючих

Відповідно до ст. 20 КУзПБ контроль за діяльністю арбітражних керуючих здійснюється:

- державним органом з питань банкрутства
- саморегулювальною організацією арбітражних керуючих

ГПК та КУзПБ передбачають також здійснення господарським судом функції судового контролю у справах про банкрутство.

Судовий контроль у процедурах банкрутства

— це комплекс дій господарського суду, спрямованих на перевірку законності дій арбітражного керуючого, захист прав учасників та дотримання процедур (санації, ліквідації). Суд контролює весь процес — від відкриття провадження до виконання рішень, включаючи затвердження плану реструктуризації.

Основні заходи судового контролю у процедурах банкрутства:

- **Перевірка дій арбітражного керуючого:** Суд оцінює правомірність рішень, які приймає АК

- **Захист прав учасників:**
Суд розглядає скарги на дії АК, боржника або кредиторів.

- **Процедурні питання:**
Суд затверджує або відхиляє звіти АК щодо виконання обов'язків у процедурах банкрутства та нарахування й виплати винагороди та витрат АК. Затверджує або відхиляє плани санації та реструктуризації.

- **Контроль за виконанням:**
Суд контролює виконання рішень, що впливають на майно боржника.

Основними формами та методами адміністративного контролю є:

- ведення Єдиного реєстру арбітражних керуючих України, що забезпечує публічність інформації про арбітражних керуючих та їхню діяльність;
- проведення кваліфікаційних іспитів, спрямоване на перевірку професійної компетентності;
- розгляд скарг на дії або бездіяльність арбітражних керуючих, що є важливим механізмом захисту прав учасників провадження;
- проведення планових та позапланових перевірок діяльності арбітражних керуючих, спрямованих на виявлення та попередження порушень.

За результатами контрольних заходів Міністерство юстиції України має право застосовувати до арбітражних керуючих заходи дисциплінарної відповідальності , такі як :

- попередження
 - тимчасове зупинення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого
 - позбавлення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого

Особлива увага при здійсненні адміністративного контролю приділяється заходам запобігання здійснення АК правопорушень, виправлення порушень без застосування притягнення до відповідальності (приписи про недопущення порушень та розпорядження про усунення порушень)

При розгляді скарг на дії або бездіяльність АК аналізуються можливий конфлікт інтересів, підстави для призначення перевірки, здійснюються заходи щодо недопущення призначення необґрунтованих перевірок за безпідставними скаргами.

Дисциплінарна комісія АК

Відповідно до п. 26. Положення про ДК, за результатами розгляду питання порядку денного Комісія приймає рішення про:

- застосування до арбітражного керуючого дисциплінарного стягнення на підставі подання структурного підрозділу Мін'юсту чи саморегульованої організації;

- відхилення подання структурного підрозділу Мін'юсту чи саморегульованої організації;

- ініціювання проведення структурним підрозділом Мін'юсту або територіальним органом Мін'юсту чи саморегульованою організацією позапланової перевірки діяльності арбітражного керуючого, якщо із звернення або подання вбачається необхідність проведення додаткового контролю;

- скасування висновків акта планової або позапланової перевірки діяльності арбітражного керуючого, акта про відмову арбітражного керуючого в проведенні перевірки у разі, якщо Комісією встановлено невідповідність таких висновків вимогам законодавства;

- ініціювання проведення структурним підрозділом Мін'юсту або територіальним органом Мін'юсту планової перевірки діяльності арбітражного керуючого у разі скасування висновків акта планової перевірки у зв'язку з їх невідповідністю вимогам законодавства;

- відмову в задоволенні звернення фізичної або юридичної особи щодо діяльності арбітражного керуючого.

Основні форми судового контролю за діяльністю АК включають:

1. Розгляд скарг учасників провадження на дії або бездіяльність арбітражного керуючого [Стаття 7, 60 Кодексу України з процедур банкрутства; Стаття 42 Господарського процесуального кодексу України]. Судова практика розгляду таких скарг є важливим джерелом розуміння проблемних аспектів діяльності арбітражних керуючих.

2. Затвердження або відхилення звітів арбітражного керуючого [Статті 49, 61 Кодексу України з процедур банкрутства], що передбачає оцінку судом законності та обґрунтованості вчинених арбітражним керуючим дій та понесених витрат

3. Відсторонення або призначення арбітражного керуючого [Стаття 30 Кодексу України з процедур банкрутств] за наявності підстав, передбачених законом, таких як неналежне виконання обов'язків або конфлікт інтересів.

4. Притягнення арбітражного керуючого до відповідальності, зокрема стягнення збитків, завданих його неправомірними діями [Стаття 36 Кодексу України з процедур банкрутства; Стаття 22 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV]. Стаття 25 КУзПБ прямо передбачає відшкодування шкоди, заподіяної з вини арбітражного керуючого.

Розмежування повноважень органів контролю за діяльністю АК

- Мінюст здійснює контроль за дотриманням професійних умов та норм чинного законодавства.
- Господарські суди контролюють законність дій арбітражних керуючих у межах розгляду справ про банкрутство, оцінюючи їхню відповідність законодавству та інтересам учасників провадження.
- Саморегулівна організація арбітражних керуючих (Національна асоціація арбітражних керуючих України) здійснює контроль за дотриманням професійної етики та загальних вимог до діяльності арбітражних керуючих поза межами конкретних судових справ.

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Статистика адміністративного контролю за діяльністю АК за 2023-2025 рік

Статистика адміністративного контролю за діяльністю АК за 2023-2025 рік

У **2023** році було видано **33** свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного. У **2024** році було видано **37** таких свідоцтв. Протягом **2025** було видано **33** свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого.

Кількість осіб, які пройшли підготовку, перепідготовку або підвищення кваліфікації становила у **2023** році **396** особи, у **2024** році **548** осіб, у **2025**- **483** особи.

У **2023** році міжрегіональними управліннями Міністерства юстиції України було проведено **141** перевірку діяльності арбітражних керуючих. Складено **21** пропозицію про притягнення арбітражних керуючих до дисциплінарної відповідальності.

У **2024** році міжрегіональними управліннями Міністерства юстиції України було проведено **271** перевірку діяльності арбітражних керуючих. Складено **46** пропозицій про притягнення арбітражних керуючих до дисциплінарної відповідальності.

У **2025** році міжрегіональними управліннями Міністерства юстиції України було проведено **265** перевірок діяльності арбітражних керуючих. Складено **62** пропозиції про притягнення арбітражних керуючих до дисциплінарної відповідальності.

Щодо дисциплінарних стягнень

Догана:

2023 - 3, 2024 – 11;

Попередження:

2023 - 1, 2024 - 9, 2025 - 24;

Тимчасове зупинення:

2023 - 0, 2024 - 8, 2025 - 23;

Позбавлення права на здійснення діяльності:

2023 - 1, 2024 - 67, 2025 - 36;

Департамент з питань банкрутства

044 486 87 95

callcentre@ca.minjust.gov.ua

themis@ca.minjust.gov.ua

Міністерство
юстиції України